

JAARVERSLAG 2016 Vrijwilligerswerk Oostvaarderskliniek Almere

In 2016 waren totaal 43 vrijwilligers namens de Stichting Kerken en Gevangenen Utrecht (hierna te noemen KGU) betrokken bij de Oostvaarderskliniek (tbs) in Almere. Daarvan waren 16 actief in kerkdiensten, 19 in groepswork en individueel bezoek en 8 in de nazorg (Eetgroep en begeleiding van verlofgangers).

- Regien Smit is als protestants geestelijk verzorger voor twee werkdagen verbonden aan de kliniek sinds november 2015. Zij is betrokken bij de Stichting KGU.

- Marijke Bolt is in opdracht van de Stichting KGU sinds 2012 medecoördinator voor werving en begeleiding van de Vrijwilligersgroep Almere.

Een toegeruste vrijwilligersgroep

TBS is juist door de combinatie van te behandelen psychiatrische en gedragsstoornissen geen gemakkelijk werkveld voor vrijwilligers. Vanuit de doelstelling en behandelvisie van de Oostvaarderskliniek is vanaf de start in Almere in 2008 een beroep gedaan op de plaatselijke kerken, om te komen tot een sociaal (na)zorg-netwerk voor (ex) tbs'ers via een *georganiseerde en toegeruste vrijwilligersgroep*.

Een regelmatige *voorlichting en instructie* van de vrijwilligers is niet alleen noodzaak vanuit vragen van de vrijwilligers zelf, maar sluit nauw aan bij wensen van de samenleving en van Justitie. Resocialisatie van tbs'ers en mogelijke terugval van met name zedendelinquenten is steeds meer onderwerp van gesprek en kritiek. Over deze specifieke groep 'herintreders' moeten ook duidelijke afspraken gemaakt worden met de leiding van de betrokken kerken, die soms moedige stellingname vereist.

Door het bestaande verlofbeleid kan de vrijwilliger een patiënt op straat tegenkomen of ontmoeten bij de Eetgroep of ander nazorgproject. Het instructieprogramma 2016 was mede gericht op veiligheid en bestaande regels (*zie lijst activiteiten*).

In 2016 hebben in en buiten de Oostvaarderskliniek Almere vrijwilligers van de stichting KGU zich ingezet bij de volgende activiteiten:

1 **Ondersteuning van de kerkdiensten**, die eens in de 2 weken plaatsvonden op zaterdagochtend, afwisselend RK of Protestant. Bij de RK diensten waren meestal twee vrijwilligers aanwezig, bij de Protestantse diensten (dominee) waren meestal 10 vrijwilligers aanwezig (vaste kern van 6 vrijwilligers en verder wisselde het).

2 Elke eerste woensdagavond van de maand was een **open zangavond** in de kliniek. Daar waren 8 vaste vrijwilligers aanwezig, en 6 - 8 patiënten. Behalve zingen werd er vaak gepraat over wat er in de kliniek speelde en voor welke keuzen patiënten kwamen te staan in hun behandeling. Vrijwilligers boden een luisterend oor.

3 Drie keer per jaar, op 30 maart, 22 juni en 14 september, zijn **'Praiseavonden'** gehouden, geleid door ca. 6 vrijwilligers van de Surinaamse kerk Unity Ministries. Regien was daarbij aanwezig, en enkele vrijwilligers verzorgden de muzikale begeleiding. Deze avonden werden wisselend bezocht en hadden uiteraard aantrekkingskracht op patiënten van

Surinaamse/Antilliaanse afkomst. Deze praiseavonden blijven voor de Surinaamse en Antilliaanse patiënten een 'back to the roots'. Ook voor patiënten met een niet-Surinaamse en Antilliaanse achtergrond is deze vorm van geloofsbeleving nieuw en verfrissend.

4 Zeven vrijwilligers **bezochten** ca 1x per maand een patiënt in de kliniek, of daarbuiten (als een patiënt 'buiten' woont), of hadden geregeld belcontact.

5 Een vrijwilliger ondersteunde een partner van een patiënt die in de kliniek verblijft. Die **ondersteuning** was praktisch en pastoraal.

6 Een groepje van zes vaste vrijwilligers (en enkele wisselende) van Parousiagemeente Almere organiseerde elke vierde dinsdag van de maand een **Eetgroep**, speciaal voor patiënten uit de Oostvaarderskliniek die verlof hadden of inmiddels 'buiten' woonden. De vrijwilligers zorgden voor heerlijke maaltijden. De avonden hadden nog enkele ingrediënten: zingen, een praatje/getuigenis, ruimte voor gebed. Regien was daar ook bij aanwezig. Gemiddeld kwamen er 4 - 6 patiënten op af, soms met 1 a 2 medewerkers uit de kliniek.

7 Tweemaal, op 9 april en 12 november zijn **vrijwilligersdagen** georganiseerd om de vrijwilligers toe te rusten en te trainen. Uiteraard met lunch, taart en een diner aangeboden door de Stichting KGU.

Deze dagen werden bezocht door respectievelijk 24 en 33 vrijwilligers. De vrijwilligersdag van 12 november werd ook bezocht door enkele vrijwilligers die vanuit de Silokerk in Utrecht actief zijn in de P.I. in Nieuwegein. Zie bijlage voor de verslagen van deze dagen.

8 Passion project

Periode: 9-24 maart 2016. Doel van dit project was bewoners van de OVK, die iets hebben met het christelijk geloof, samen met de kerken in Almere laten toelevan naar de Goede Week. Uitlopend op een laagdrempelige viering op Witte Donderdag voor een breder publiek in de OVK.

Het begon met het schilderen van doeken, die sleutelmomenten in het lijdensverhaal verbeelden. Dit schilderproject stond onder leiding van Marijke Bolt. Vier patiënten en vier vrijwilligers werkten als koppels samen aan één doek. De eerste avond werd de tekst, behorend bij elk doek, voorgelezen en doorgenomen, als voorbereiding op het schilderen. Die avond zou de achtergrond van elk doek worden geschilderd. Daarvoor konden allerlei soorten verf worden gebruikt, maar bv ook houtsnippers, om reliëf aan te brengen. Op de tweede avond werkten we hard aan de afbeelding, die erop moest komen. De kus van het verraad, de verlooehening, de menigte, en de kruisiging. Ieder mocht daarbij zijn eigen stijl en vaardigheden gebruiken. De derde avond legden we de laatste hand aan de doeken en bereidden we ons voor op de Passieviering, waarin de doeken een belangrijke rol speelden.

In de tussentijd studeerden enkele patiënten en vrijwilligers onder leiding van

Regien Smit op de nummers, die ze ten gehore zouden brengen.

Samen met ongeveer 20 gasten uit de kerken in Almere hebben we op Witte Donderdag in de avond een Passion viering gehouden in de hal van het voorgebouw van de OVK. Kerkvrijwilligers waren uitgenodigd om iemand van hun eigen kerk mee te nemen. De viering had ongeveer dezelfde stijl als de Passion, zoals die de afgelopen jaren bij de EO wordt uitgezonden. Zie bijgaand verslag.

9. Kerstevenement

Periode: juli-december 2016

In juli 2016 vond onder leiding van ds Regien Smit en Marijke Bolt de eerste brainstorm met 5 patiënten plaats met de vraag: hoe maken we de christelijke Kerstboodschap toegankelijk voor iedereen? Al gauw stonden de kaders overeind. Het moest niet kerks zijn, geen traditionele Kerstliederen, geen schriftlezing en geen preek. Het verhaal moest wel verteld worden. Maar dan door de ogen van iemand, voor wie het helemaal nieuw was. Zo kwam het idee op om er een nieuwsbulletin van te maken met de titel: **Breaking News!** Gedurende de maanden die volgden, schreef de patiënten groep zelf de tekst voor het stuk. Ook kozen de deelnemende patienten passende popnummers uit, die tijdens het stuk door henzelf of vrijwilligeres zouden worden gezongen. Dit waren geweldige avonden, waarin de creativiteit bruiste! Vanaf begin november begonnen de wekelijkse repetities, samen met de vijf vrijwilligers die zich hiervoor hadden opgegeven, waarbij nog steeds aan de tekst werd geschaafd. Ook deze avonden waren heel bijzonder en kostbaar, want door de humoristische twist aan het verhaal werd er bij het oefenen heel wat afgelachen. Daarnaast doorbraken sommige patienten heel wat grenzen en durfden ze dingen, die ze niet voor mogelijk hadden gehouden. In één avond is bovendien met 4 patiënten het achtergronddecor geschilderd, voorbereid en begeleid door Marijke Bolt.

Prepareren van de doeken voor het decor

Op 22 december 2016 was het dan zover. Uiteindelijk deden 10 patiënten en 6 vrijwilligers mee aan het stuk, onder andere voor de muzikale begeleiding en de decorbouw. Eensgezind werkte de kerngroep keihard aan de voorbereiding van het décor en het geluid. Voor een publiek van zeker 70 personen, waaronder de voltallige directie, werd het Kerstverhaal verteld en stond het als een huis. Zie bijgaand het boekje, dat aan alle toeschouwers werd uitgedeeld. Er waren zeker 15 kerkvrijwilligers onder hen aanwezig om het project te steunen.